

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

In verba eiusdem: Peccauimus, quia non sumus sub lege, sed sub gratia,
& cætera. Sermo CXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

commuter ipse virtutum. Usque ad finem autem lectionis hoc ingerit beatus Apostolus, hoc demonstrat, illum posse cum Christo vivere, illum regnare cum Christo, qui resurgentis Christi innocentiam sequitur, imitatur vitam, implere nititur sanctitatem, quū dicit: *Vt destruatur corpus peccati.* Destruatur fratres, actu, non substantia: opere non figura: quia peccato, non Deo vult hominem perire, qui ait: *Existimate vos mortuos esse peccato: vivere autem Deo.* Et superna libertati fratres, restituere hominem tota pietate contendit, qui dicit: *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore.* Et iterum: *Peccatum vobis non dominetur.* Non dixit, non veniat ad vos: non dixit, non prouocet, non titillat: sed non regnet, non dominetur, configitat ad vincentis gloriam; dimicet & decidat ad triumphum victoris: & tandem se doleat impia peccati dominatio à seruis quondam suis tota securitate calcari: & crudelis tyrannus ingemiscat subiectum se suorum pedibus captiuorum: & ad eorum triumphum, de quibus diu triumphauerat, se veteranus hostis peruenisse deplorat.

In verba eiusdem: Peccauimus, quia non sumus sub lege, sed sub gratia, &catera. Sermo C XIV.

Sicut peregrinanti reditus ad propria dulcis semper charus est, & vernaculæ domus vestibula sunt gratiosa post tempus: ita mihi post interualla sermonis ad Apostolicarum seriem lectionum suauior est recursus. Si quidem à proposito dicendi ordine, & continuo tramite loquendi discedere nos sèpè necessitas religiosa compellit: quia sic doctrinæ ordo moderandus est, ut non modo aliud impediatur ex alio. * Vnde quid hodie beatus Apostolus Rom. 6. Ius dixerit, audiamus: Quid ergo ait? *Peccauimus, quia*

non

non sumus sub lege, sed sub gratia? Absit. Hæc interrogatio fratres, eorum arguit imperitiam, qui legis constitutio captiuati, gratiæ beneficio nesciunt sentire virtutes: & quos præceptorum legalium series prodidit contumaces, eos sola munera commoda, & festinatum pompa obseruationibus vanis fecit & reddidit obstinatos. Et cum legem tempus excluderit, quid cultor legis à lege faciet abdicatus? Iudæe quid habes quod non perdidisti? Si autem perdidisti, quid gloriaris quasi nō perdidérис? Vbi est templum, vbi est sacerdos, vbi sacrificium, vbi incensum, vbi purificationes tuæ, vbi solennitatum tuarum non omittenda deuotio? Sed ut sis Iudæus merito circumcidetis, quia bonis omnibus abscessus es superdictis. Scriptum est enim: Maledictus omnis qui non permanferit in omnibus quæ scripta sunt in libro legis. Si maledictus est qui in uno offenderit, quoties maledictus est, qui nihil ex omnibus probabitur effecisse? Peccauimus, ait, quia non sumus sub lege, sed sub gratia? Ac si diceret fratres: Peccauimus, quia in cura non permansimus iam sanati? Peccauimus, quia ignem, ferrum, medicamenta reliquimus iam curati? Infelix æger, qui post curam non vult curare tormentum. Et quid plura fratres? Nunquam curat, qui infirmantis querit & expectat arbitrium? Nam cum ex humore frigido semper ignis succendatur in corpore, & rigor nimius dum membra vexat & concutit, acrius ipse efficit & gignit incendium: ita ægrotus ad augédam flammā quæ suis semper æstuat, & anhelat in venis, dari sibi aquam frigidam impatienter expectat, nesciens quod tunc calor calore restinguitur, frigore nutritur incendium. Lex ergo dum hominis semper expectat, & sustinet voluntatē, nec tamen homo peccati sarcina præpeditus sufficere

legalibus

legalibus præualet obedire mandatis: cultorem suum
 lex non absolvit à peccati vinculo, sed criminè præ-
 uaricationis obligat. Et ideo addidit, dicens: *Nescitis
 quod cui exhibuistis vos seruos ad obediendum, serui estis
 eius cui obedistis, sine peccati ad mortem sine obediotionis ad
 vitam? Quid est fratres, quod cum de lege loquere-
 mur, hominem prodidit seruum fuisse peccati? Sine
 peccati, ait, ad mortem, sine obediotionis ad vitam.* Quia
 superius dixerat, peccatum vobis non dominetur:
 non enim estis sub lege, sed sub gratia. Qui ergo sub
 lege sunt peccati, deprimuntur, & incurvantur
 imperio: nec poterunt miseri de peccati turpissima
 seruitute nisi gratia manumittente liberari. *Gratias
 autem ago Deo, dixit, quia fuiſſis serui peccati.* Sic gra-
 tias agit, quasi qui congaudeat hominem seruum
 fuisse peccati? Absit. Gratias agit, non quia antē
 serui fuimus domini tam crudelis, sed quia ei iam
 non sumus subiugati, sicut ex sequentibus id ipsum
 manifestat expressius, dicens: *Obaudistis autem ex
 corde in eam formam doctrinæ, in quam traditi estis: libe-
 rati autem a peccato, serui estis iustitiae.* Obaudiuimus
 fratres, beneficio vocantis, non nostro: quia capti-
 ui sic tenebamur arbitrio. *Obaudistis autem ex corde
 in eam formam doctrinæ.* In quam? In Euangelij nem-
 pe: vbi nouo libertatis genere non est omissa ser-
 uitus, sed mutata: quia melior est deuota famulatio,
 quam vaga & præsumpta libertas. *Serui facti estis iu-
 stitiae.* Hæc seruitus fratres, non obligat, sed absolvit:
 non onerat, sed honorat, abstergit seruitutis macu-
 lam, non inurit. Quid h̄ic rogo non diuinum est,
 vbi seruitus pellitur seruitute, vbi fugatur condi-
 tione conditio, vbi mors morte moritur, vbi perdi-
 tio perditione sanatur, & ut propriè ac breuiter dica-
 tur, vbi tota aduersitas ipsius aduersitatis mucrone

profer

prosternitur? Quod autem dixit: *Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae: sicut enim exhibuisti membra vestra seruire immunditiae, & iniquitati ad iniquitatem, ita exhibete membra vestra seruire iustitiae in sanctificacionem.* Magnitudinem pietatis ostendit, cum Euangelicam doctrinam ad tam humilia & penè verecunda deponit exempla: ut sanctitati tantum, quantum im munditiae, quantum iniquitati, iustitiae tantum imponat & imperet seruituti. Absurda fratres, atque indecens videatur comparatio, quæ tantum gloriae, quantum turpitudini hominem cupit esse subiectū, sed utinam vel tantum. Et quando tantum Deo, quantum mundo, quando tantum cœlo, quantum terræ, quando tantum virtuti, quantum vitiis fragilitas humana famulatur? Totus homo nisi sic carni deditur, sic rebus præsentibus occupatur, ut nihil in se, quod futuræ vite, quod diuinis bonis deseruat, derelinquit. Illecebræ temporalis vim beatus apostolus uno sermone humanis conscientiis conuenienter aptauit, conuenienter expressit, ut tanta vitali pondere iustitiae voluntate, pudicitiae ac munditiae humana membra seruiant, quanta vehementia, dementiaque, turpitudini, vitiisque dederunt. Parua aut fortè nulla exigit, qui cupit deuicta proprietate concedere: & adimit excusationem qui possibilia sibi, & usitata præcipit ut repensari debere proximis. Da ergo homo Deo tantum, quantum carni, vitiisque tribuisti. Et quid est, quod ante vitiis, non Deo debeas te ipsum, quod à te Deus tuo tantum utique amore perquirit? Sequitur: *Cum enim serui essetis peccati, liberi fuistis iustitiae: nunc autem liberati à peccato, serui facti estis iustitiae.* Ante serui peccati: nunc serui iustitiae. Per Apostolum ecce succedit seruitus seruituti: contumax tu nunc tempus tuæ libertatis

Cc ostende:

ostende: peccatum te antè mentiebatur liberum, quem tenebat miserandè captiuum: nunc gratia te vocat seruum, quem ut verè faceret esse liberum, Dei ipsius adoptauit in filium. Impleta est ergo Christi sententia, qua dicitur: Qui vult esse Dominus, sit servus. Beata est hæc seruitus, quæ dominationem generat sempiternam. Illa enim libertas fructum pœnæ & confusionem nobis intulit non ferendam, sicut dicit: *Quem enim fructum habuistis tunc in his, quæ nunc erubescitis? nam finis illorum mors est.* Ecce qualiter manusmittit, ecce quali præmio honorat illam diabolus seruitutem, ut mors simul, & vitam finiat, & inchoet pœnam, & qui Christo seruiunt fratres, illius morte cum stipendiis, sanctitatis perpetuam trânsferuntur ad vitam: finis enim Christi non suscipit finem: quia non interficit hominem finis iste, sed perficit.

*In verba eiusdem, An ignoratis fratres,
scientibus enim legem loquor, & cetera.*

Sermo C XV.

Rom. 7. Posteaquam Dauidicam citharam spiritualis intelligentiæ plectro, & modulatione tangentes, amicos vestros & corda permulsumus: intonantis quoque Euangelij ad suscitandos sensus vestros principia metuenda præbuimus: ad Apostolicum magisterium mox credidimus esse remeandum, ut tripartitus ordo sermonis Ecclesiasticæ doctrinæ salutiferam teneat & præbeat disciplinam. Nam & cantilena à continuo labore relaxat animos, & Evangelica authoritas mentes reparat & exuscitat ad laborem, & Apostolicus vigor tramite recto remoueri, & nostros non sinit sensus euagari. Hanc beati Apostoli per ordinem sequi hodie reperimus lectionem, *An ignoratis fratres, inquit, scientibus enim legem loquor,* quia